

UCHWAŁA NR
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 2021 r.

w sprawie określenia planów działań krótkoterminowych w zakresie pyłu zawieszzonego PM10 dla strefy aglomeracja szczecińska

Na podstawie art. 18 pkt 1 i art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038), art. 92 ust. 1c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, 1378, 1565, 2127 i 2338 oraz z 2021 r. poz. 802, 868, 1047, 1162, 1535, 1642, 1648 i 1718) oraz art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247, 784, 922, 1211, 1551 i 1718) uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Określa się „Plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu zawieszzonego PM10 dla strefy aglomeracja szczecińska”.

2. Plan, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 1 do uchwały.

3. Uzasadnienie zawierające informację o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa, stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

Przewodnicząca
Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego
Maria Ilnicka - Mądry

Plan działań krótkoterminowych
w zakresie pyłu zawieszonego
PM10 dla strefy aglomeracja
szczecińska

Spis treści

1. Część opisowa	3
1.1. Cel, zakres i podstawy prawne Planu Działań Krótkoterminowych (PDK).....	3
1.2. Ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomów dopuszczalnych oraz poziomów alarmowych i informowania społeczeństwa z listą działań krótkoterminowych zmniejszających to ryzyko	6
1.2.1. Analiza jakości powietrza w strefie aglomeracja szczecińska.....	6
1.2.2. Potencjalne źródła przekroczeń poziomów dopuszczalnych, informowania lub alarmowych pyłu zawieszonego PM10 w strefie aglomeracja szczecińska	9
1.2.3. Wpływ realizowanego planu na poziom substancji w powietrzu, w tym na skrócenie czasu trwania przekroczenia oraz ograniczenie narażenia	9
1.3. Tryb wdrażania i ogłaszania działań krótkoterminowych	10
1.3.1. Działania krótkoterminowe ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych, docelowych, alarmowych oraz poziomu informowania	16
1.3.2. Lista podmiotów korzystających ze środowiska zobowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania gazów i pyłów do powietrza	20
1.3.3. Sposób organizacji i ograniczenia ruchu pojazdów napędzanych silnikami spalinowymi ...	20
1.3.4. Skutki realizacji planu działań krótkoterminowych, zagrożenia i bariery w realizacji	20
2. Obowiązki i ograniczenia związane z realizacją planu	21
2.1. Przekazywanie zarządowi województwa przez organy administracji informacji o wydawanych decyzjach oraz aktach prawa miejscowego	21
2.2. Monitorowanie realizacji PDK.....	21
2.3. Obowiązki i ograniczenia podmiotów korzystających ze środowiska oraz osób fizycznych .	22
3. Uzasadnienie zakresu określonych i ocenionych zagadnień planu	22

1. Część opisowa

1.1. Cel, zakres i podstawy prawne Planu Działań Krótkoterminowych (PDK)

Podstawą do opracowania Planu Działań Krótkoterminowych (PDK) w zakresie pyłu zawieszonego PM10 dla strefy aglomeracja szczecińska jest art. 92 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.), zwanej dalej ustawą POŚ, który nakłada na Zarząd Województwa obowiązek jego przygotowania i przyjęcia przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o ryzyku wystąpienia lub wystąpieniu w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego niektórych substancji w powietrzu.

W dniu 02 października 2020 roku Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego po raz pierwszy otrzymał z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska - Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Szczecinie, powiadomienie o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu informowania ($100 \mu\text{g}/\text{m}^3$) dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na obszarze całego województwa, w tym na obszarze strefy aglomeracja szczecińska. Kolejne powiadomienia o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu informowania ($100 \mu\text{g}/\text{m}^3$) dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na obszarze strefy - aglomeracja szczecińska, otrzymano w dniach 10 lutego 2021 r. oraz 10 marca 2021 r.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy POŚ, zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania informacji o ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych. W PDK ustala się działania mające na celu:

- zmniejszenie ryzyka wystąpienia takich przekroczeń,
- ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

Podstawą prawną opracowania i wdrożenia PDK jest ww. ustawa POŚ oraz akty wykonawcze:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu określające poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe, poziomy informowania i poziomy alarmowe substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2019 poz. 1931);
- obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2021 poz. 845);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych określające zakres PDK i wskazujące przykładowe działania krótkoterminowe (Dz.U. 2019 poz. 1159);
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 listopada 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz.U. 2020 poz. 2221).

Ustawa POŚ określa obowiązki i wskazuje organy/podmioty odpowiedzialne za poszczególne elementy PDK zgodnie z zestawieniem poniżej (Tabela 1).

Tabela 1 Zakres kompetencji poszczególnych organów w ramach PDK

Organ administracyjny	Podstawa prawna	Działanie
Zarząd Województwa	Art. 92 pkt. 1 ustawy POŚ Art. 91 ust. 9f ustawy POŚ	Opracowanie i przedstawienie do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i projektu uchwały w sprawie PDK w terminie 12 miesięcy od otrzymania informacji o ryzyku wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego Monitorowanie realizacji przez podmioty i organy wskazane w programie ochrony powietrza oraz w planie działań krótkoterminowych działań naprawczych realizowanych na szczeblu gminnym i powiatowym.
Sejmik Województwa	Art. 92 pkt. 1c ustawy POŚ	Uchwalenie PDK w terminie do 15 miesięcy od otrzymania informacji o ryzyku wystąpienia przekroczeń poziomu: informowania, dopuszczalnego, docelowego lub alarmowego.
Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska	Art. 94 pkt. 1b ustawy POŚ Art. 94 pkt. 1c ustawy POŚ	Powiadomienie Zarządu Województwa o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu: alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu Powiadomienie Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego o ryzyku przekroczenia lub przekroczeniu poziomów zobowiązujących do podjęcia działań krótkoterminowych.
Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	Art. 96a ustawy POŚ	Sprawowanie kontroli nad terminowym uchwaleniem oraz realizacją Planu działań krótkoterminowych.
Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego	Art. 16 ust. 2 ustawa o zarządzaniu kryzysowym Art. 92 pkt 1d ustawa POŚ	Współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska Informowanie właściwych organów o konieczności podjęcia działań krótkoterminowych w przypadku wystąpienia przekroczenia w danej strefie przekroczeń poziomu: alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego.
Prezydent Miasta	Art. 92 pkt. 1a ustawa POŚ	Opiniowanie Planu działań krótkoterminowych w ciągu miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały.
Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Szczecinie	Art. 18 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym	Zapewnienie przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego oraz współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska.

PDK dla strefy aglomeracja szczecińska przygotowano dla pyłu zawieszonego PM10. W PDK działania zostały podzielone na:

- działania operacyjne mające na celu ograniczenie wielkości emisji ze źródeł na obszarze objętym PDK,
- działania informacyjne i prewencyjne mające na celu ostrzeżenie przed negatywnym wpływem jakości powietrza na zdrowie mieszkańców.

Plan działań krótkoterminowych dla strefy aglomeracja szczecińska w zakresie pyłu zawieszonego PM10 jest spójny z zapisami obowiązującego Planu działań krótkoterminowych w zakresie benzo(a)pirenu, przyjętego przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 4 czerwca 2020 r. uchwałą nr XVI/204/20. Został on opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska

z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych.

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu określono wartość stężenia PM10 na podstawie, którego wskazywane jest ryzyko przekroczenia wartości poziomu alarmowego, poziomów informowania i dopuszczalnego pyłu PM10 w powietrzu. W tabeli poniżej (Tabela 2) podano wartości poziomów: dopuszczalnego, alarmowego i informowania dla PM10 obowiązujące do 10.10.2019 r. i od 11.10.2019 r.

Tabela 2 Wartości poziomów dopuszczalnych, informowania i alarmowych dla pyłu zawieszonego PM10

Okres uśredniania wyników	Wartość [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Normowany poziom	Dopuszczalna częstość przekroczenia poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym	Poziom alarmowy [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Poziom informowania [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Termin osiągnięcia poziomów docelowych
Normy obowiązujące do 10 października 2019 r.						
24-godz.	50	dopuszczalny	35	300	200	2005
Normy obowiązujące od 11 października 2019 r.						
24-godz.	50	dopuszczalny	35	150	100	2005

W świetle regulacji prawnych jednym z elementów działań krótkoterminowych powinna być prognoza zanieczyszczeń powietrza. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 listopada 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza od 1 stycznia 2019 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na dedykowanej stronie internetowej prezentuje prognozy zanieczyszczenia powietrza, które wykonuje Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ-PIB).

Powyżej wspomniany Instytut codziennie przygotowuje i przekazuje do GIOŚ wyniki modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu w formie plików cyfrowych (w formacie NetCDF ang. Network Common Data Form). Przekazane wyniki przetwarzane są w zasobach informatycznych GIOŚ do postaci map rozkładu stężeń poszczególnych zanieczyszczeń powietrza i prezentowane na portalu Jakość Powietrza (<https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/airPollution>).

Prognozy zanieczyszczeń powietrza są prezentowane na 3 kolejne dni i dotyczą one takich substancji jak:

- pył zawieszony PM10;
- dwutlenek siarki SO₂;
- dwutlenek azotu NO₂;
- ozon troposferyczny O₃.

1.2. Ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomów dopuszczalnych oraz poziomów alarmowych i informowania społeczeństwa z listą działań krótkoterminowych zmniejszających to ryzyko

Zgodnie z Ustawą POŚ (art. 93 ust. 1a) ryzyko wystąpienia przekroczenia lub wystąpienie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu ocenia się na podstawie wyników pomiarów lub przy wykorzystaniu wyników modelowania i analiz, o których mowa w art. 88 ust. 6 pkt 4 ww. ustawy.

Według Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza, Instytut Ochrony Środowiska przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska wyniki modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analizy wyników tego modelowania na potrzeby m.in. określania ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego substancji w powietrzu, o którym mowa w art. 93 ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Wyniki modelowania na potrzeby określania ryzyka wystąpienia przekroczenia Instytut Ochrony Środowiska (a do 01.01.2019 r. zadanie wykonywał WIOŚ) przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska do godziny 8:30 każdego dnia, w postaci elektronicznej, w formie map i animacji, za pomocą transmisji danych.

W przypadku ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego substancji w powietrzu w danej strefie Główny Inspektor Ochrony Środowiska powiadamia o tym właściwy zarząd województwa oraz wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego.

Wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego niezwłocznie powiadamia społeczeństwo oraz podmioty, o których mowa w art. 92 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie, o ryzyku wystąpienia przekroczenia lub o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego substancji w powietrzu. Powiadomienie to powinno zawierać w szczególności:

- 1) datę, godzinę i obszar, na którym wystąpiło ryzyko przekroczenia albo przekroczenie, oraz przyczyny tego stanu;
- 2) prognozy zmian poziomów substancji w powietrzu łącznie z przyczynami tych zmian, obszaru, którego dotyczy oraz czasu trwania przekroczenia albo ryzyka jego wystąpienia;
- 3) wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci, oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte;
- 4) informację o obowiązujących ograniczeniach i innych środkach zaradczych.

1.2.1. Analiza jakości powietrza w strefie aglomeracja szczecińska

Analizy wyników pomiarów jakości powietrza, celem określenia, czy istnieje ryzyko przekroczenia norm w 2020 roku dokonał Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie.

W październiku 2020 roku Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie pismem powiadomił Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego o wystąpieniu ryzyka przekroczenia w strefie aglomeracja szczecińska w 2020 roku poziomu informowania określonego dla pyłu zawieszzonego PM10. Kolejne powiadomienia zostały przekazane przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie pismami z dnia 10 lutego 2021 r. oraz 10 marca 2021 r. Informacje te określono na podstawie wyników pomiarów jakości powietrza Państwowego Monitoringu Środowiska. Jako główne przyczyny sytuacji RWMŚ GIOŚ wskazał warunki meteorologiczne (prędkość i kierunek wiatru) sprzyjające napływowi zanieczyszczonych mas powietrza ze wschodu oraz warunki utrudniające rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń w sytuacji wzmożonej emisji z sektora komunalno-bytowego.

Tabela 3 Występowanie ryzyka przekroczenia poziomu informowania pyłu zawieszonego PM10 w latach 2020-2021 w strefie aglomeracji szczecińska

L.p.	Data	Powiadomienie GIOŚ	Zarejestrowane stężenie 24-godzinne PM10
1.	02.10.2020 r.	Informacja o wystąpieniu ryzyka przekroczenia w dniu 10.02.2021 r. poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM10 (100 µg/m ³) na obszarze województwa zachodniopomorskiego, w tym na terenie aglomeracji szczecińskiej.	72,07 µg/m ³ – stanowisko pomiarowe zlokalizowane przy ul. Andrzejewskiego 77,29 µg/m ³ – stanowisko pomiarowe zlokalizowane przy ul. Piłsudskiego
2.	10.02.2021 r.	Informacja o wystąpieniu ryzyka przekroczenia w dniu 10.02.2021 r. poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM10 (100 µg/m ³) na terenie miasta Szczecin.	76,03 µg/m ³ – stanowisko pomiarowe zlokalizowane przy ul. Andrzejewskiego 72,75 µg/m ³ – stanowisko pomiarowe zlokalizowane przy ul. Piłsudskiego
3.	10.03.2021 r.	Informacja o wystąpieniu ryzyka przekroczenia w dniu 10.03.2021 r. poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM10 (100 µg/m ³) na terenie miasta Szczecin.	27,37 µg/m ³ – stanowisko pomiarowe zlokalizowane przy ul. Andrzejewskiego 59,33 µg/m ³ – stanowisko pomiarowe zlokalizowane przy ul. Piłsudskiego

Należy podkreślić, iż niekorzystne warunki atmosferyczne (t.j. mała prędkość wiatru, niskie temperatury powietrza, niskie gradienty ciśnienia), determinują pojawianie się podwyższonych stężeń zanieczyszczeń pyłowych. Poprawa jakości powietrza następuje natomiast w sytuacji zwiększenia prędkości wiatru i opadów atmosferycznych.

Według danych IMGW średnie roczne temperatury powietrza w 2020 r. na wszystkich stacjach synoptycznych (wchodzących w skład sieci IMGW) w Polsce były wyższe niż wartości średnie wyznaczone dla okresów wieloletnich. Ze względu na wyższe temperatury powietrza w miesiącach zimowych 2020 roku, zmniejszeniu uległa ilość emitowanych zanieczyszczeń, w szczególności z sektora komunalno-bytowego. Występowanie dużej liczby wietrznych dni stworzyło natomiast korzystne warunki do rozpraszania substancji wprowadzonych do atmosfery, a tym samym do obniżenia stężeń pyłów zawieszonych PM10.

W roku 2020 miały również miejsce zjawiska atmosferyczne związane z napływem powietrza zwrotnikowego z Afryki, które powodowały przenoszenie piasku z Sahary na dalekie odległości. Podczas nich w kraju odnotowywano podwyższone stężenia pyłu zawieszonego na stacjach pomiarowych. Zgodnie z komunikatami IMGW taka sytuacja prognozowana była także dla obszaru województwa zachodniopomorskiego, jednak na stanowiskach pomiarowych w tych dniach nie odnotowano znacząco podwyższonych stężeń pyłów zawieszonych.

Tabela 4 Wyniki pomiarów stężeń pyłu zawieszonego PM10 w 2020 roku ze stacji monitoringu zlokalizowanych w strefie aglomeracja szczecińska ¹

Lp.	Stanowisko	Kod krajowy stacji	PM10 24h				PM10 rok	
			S _{36max} [µg/m ³]	Wielkość przekroczeń [µg/m ³]	L>50 (S24)	Wielkość przekroczeń	S _a [µg/m ³]	Wielkość przekroczeń [µg/m ³]
Norma zgodnie z obwieszczeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu			50,0		35		40,0	
1.	Szczecin - Andrzejewskiego	ZpSzcAndr01	28,5	-	3	-	17,6	-
2.	Szczecin - Piłsudskiego	ZpSzcPils02	40,8	-	9	-	24,5	-

W 2020 roku w strefie aglomeracja szczecińska funkcjonowały dwa stanowiska pomiarowe. Na żadnym z nich nie odnotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych i rocznych pyłu zawieszonego PM10, a także nie odnotowano przekroczeń poziomu informowania oraz poziomu alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10. Najwyższe stężenia pyłu zawieszonego PM10 w strefie wystąpiły w dniu 2 października 2020 r. na obu stanowiskach pomiarowych – na stanowisku zlokalizowanym przy ul. Andrzejewskiego zarejestrowano wartość stężenia 72,07 µg/m³, a na stanowisku przy ul. Piłsudskiego – 77,29 µg/m³.

Tabela 5 Wyniki pomiarów stężeń pyłu zawieszonego PM10 w latach 2015-2019 ze stacji monitoringu zlokalizowanych w strefie aglomeracja szczecińska ²

Lp.	Stanowisko	Kod krajowy stacji	Rok	PM10 24h				PM10 rok	
				S _{36max} [µg/m ³]	Wielkość przekroczeń [µg/m ³]	L>50 (S24)	Wielkość przekroczeń	S _a [µg/m ³]	Wielkość przekroczeń [µg/m ³]
Norma zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu				50,0		35		40,0	
1.	Szczecin - Andrzejewskiego	ZpSzcAndr01	2015	41,6	-	22	-	22,6	-
			2016	39,0	-	17	-	22,4	-
			2017	37,1	-	19	-	22,0	-
			2018	40,7	-	22	-	24,5	-

¹ źródło: GIOŚ, Ocena roczna jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020

² źródło: WIOŚ i GIOŚ, Roczne oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raporty wojewódzkie za lata 2015-2019

			2019	36,1	-	9	-	20,3	-
2.	Szczecin - Piłsudskiego	ZpSzcZPils02	2015	45,4	-	25	-	26,0	-
			2016	45,2	-	20	-	26,2	-
			2017	39,0	-	18	-	22,8	-
			2018	40,5	-	20	-	25,5	-
			2019	40,8	-	11	-	23,6	-
3.	Szczecin - Łączna	ZpSzcZLacz04	2015	39,8	-	19	-	23,8	-
			2016	37,9	-	13	-	22,2	-
			2017	34,0	-	15	-	20,9	-
			2018	39,9	-	13	-	23,6	-
			2019	-	-	-	-	-	-
4.	Szczecin - Budzysza Wosia	ZpSzcZBudz WosMOB	2015	-	-	-	-	-	-
			2016	-	-	-	-	-	-
			2017	-	-	-	-	-	-
			2018	-	-	-	-	-	-
			2019	29,1	-	3	-	18,7	-

W okresie 2015 - 2019 pomiary pyłu zawieszonego PM10 wykonywane były corocznie na trzech stanowiskach pomiarowych. Jednostką odpowiedzialną za prowadzenie pomiarów w latach 2015 - 2018 był Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, zaś od roku 2019 - Główny Inspektorat Ochrony Środowiska - Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie.

W analizowanych latach poziom dopuszczalny stężenia 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10 oraz stężenia rocznego pyłu zawieszonego PM10 nie był przekraczany. Najwyższe stężenie 24-godzinne pyłu zawieszonego PM10 zarejestrowano w 2017 r. na stanowisku zlokalizowanym przy ul. Piłsudskiego. Wartość zarejestrowanego stężenia wynosiła 148,1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Należy podkreślić, iż do 10 października 2019 r. obowiązywały jeszcze wyższe niż obecnie poziomy alarmowania (300 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) i informowania społeczeństwa (200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) o zagrożeniu zanieczyszczeniem powietrza. Tym samym w omawianym okresie w żadnym roku nie stwierdzono wystąpienia przekroczenia poziomu informowania, ani poziomu alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10.

1.2.2. Potencjalne źródła przekroczeń poziomów dopuszczalnych, informowania lub alarmowych pyłu zawieszonego PM10 w strefie aglomeracja szczecińska

Na wszystkich stanowiskach najwyższe wartości stężeń dobowych pyłu PM10 zarejestrowano w okresach grzewczych. W okresach letnich odnotowano jedynie kilka przypadków przekroczeń poziomu dopuszczalnego przez stężenia 24-godzinne pyłu. W związku z tym, jako główną przyczynę przekroczeń wskazano niską emisję pyłu PM10 pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków oraz niekorzystne warunki meteorologiczne w okresie zimowym, które ograniczają intensywność dyspersji zanieczyszczeń w przyziemnej warstwie atmosfery, powodując ich kumulację oraz wtórny unos pyłów w dniach bez opadów.

1.2.3. Wpływ realizowanego planu na poziom substancji w powietrzu, w tym na skrócenie czasu trwania przekroczenia oraz ograniczenie narażenia

Zadaniem Planu działań krótkoterminowych (PDK), w myśl art. 92 ust.1 ustawy Prawo ochrony środowiska (POŚ) jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń. Tym samym celem wdrożenia działań krótkoterminowych w zakresie pyłu zawieszonego PM10 w strefie aglomeracja szczecińska jest niedopuszczenie do

przekroczenia poziomów alarmowych, informowania lub dopuszczalnych albo w przypadku ich przekroczenia, jak najszybsze obniżenie rejestrowanych stężeń.

W przypadku poziomów alarmowych i informowania dla pyłu zawieszzonego PM10 efektem podjętych działań jest doprowadzenie do obniżenia stężeń w powietrzu do wartości poniżej poziomów normatywnych.

W przypadku poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszzonego PM10 o okresie uśredniania wyników pomiarów 24-godziny lub o okresie uśredniania pomiarów - rok kalendarzowy efektem podjętych działań jest niedopuszczenie do sytuacji przekroczenia tych poziomów w ciągu roku.

Należy również podkreślić, iż prowadzone w ramach planu działań krótkoterminowych akcje informacyjne na temat bieżącego stanu jakości powietrza, wpływają także na zmianę nawyków społeczeństwa, co w dłuższej perspektywie czasowej może przełożyć się na obniżenie wielkości rejestrowanych stężeń pyłu zawieszzonego PM10.

1.3. Tryb wdrażania i ogłaszania działań krótkoterminowych

Organizacja zarządzania Planu Działań Krótkoterminowych

W realizację zapisów Planu Działań Krótkoterminowych zaangażowane są organy:

1. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie
2. Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego
3. Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Szczecinie
4. Prezydent Miasta Szczecin
5. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska powiadamia Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego o ryzyku wystąpienia bądź o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, informowania lub dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10.

W przypadku ryzyka wystąpienia bądź wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania lub dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10 w strefie aglomeracja szczecińska, Główny Inspektor Ochrony Środowiska powiadamia o tym Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego oraz Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1d. ustawy POŚ Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego niezwłocznie powiadamia społeczeństwo oraz podmioty, o których mowa w art. 92 ust. 2 pkt 1 ustawy POŚ, w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie, o ryzyku wystąpienia przekroczenia lub o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, informowania lub dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10 oraz informuje właściwe organy o konieczności podjęcia działań określonych planem działań krótkoterminowych.

Biorąc pod uwagę główną przyczynę generowania wysokich stężeń pyłu zawieszzonego PM10, z uwagi na niewielki udział emisji ze źródeł punktowych w rejestrowanych stężeniach, przy tworzeniu zapisów planu działań krótkoterminowych odstąpiono od tworzenia listy podmiotów, o których mowa w art. 92 ust. 2 pkt 1 ustawy POŚ.

W poszczególnych powiatach, w tym w strefie aglomeracja szczecińska, funkcjonują powiatowe centra zarządzania kryzysowego wykonując zadania tożsame z zadaniami wykonywanymi przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego. Pełnią one całodobowy dyżur, aby w każdej chwili mogły przyjąć zgłoszenie od Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Obowiązek podjęcia działań w zakresie zarządzania kryzysowego spoczywa na tym organie, który jako pierwszy otrzymał informację o ryzyku lub wystąpieniu przekroczeń. Następnie informuje on organy niższego i wyższego szczebla

w celu podjęcia przez nie wskazanych w Planie działań krótkoterminowych zadań. Na mocy art. 19 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym organem właściwym w sprawie zarządzania kryzysowego na terenie gminy jest wójt, burmistrz, prezydent miasta, który aby zapewnić sprawną realizację zadań kryzysowych, zgodnie z ust. 4 powołuje „zespół gminny”.

Z uwagi na duży podział kompetencji w tym temacie pomiędzy różnymi jednostkami organizacyjnymi, sugeruje się opracowanie przez WCZK dedykowanej procedury informowania społeczeństwa o prognozowaniu lub o ryzyku wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych, informowania lub alarmowych określonych dla pyłu zawieszonego PM10 wraz ze wskazaniem sytuacji, w których należy wprowadzić określone w PDK rozwiązania.

Poziomy ostrzegania i informowania

System informowania społeczeństwa o możliwości wystąpienia wysokich stężeń pyłu zawieszonego PM10 oraz wprowadzania określonych działań jest oparty na trzech poziomach ostrzegania:

- **I poziom ostrzegania** - w przypadku ryzyka wystąpienia przekroczenia lub wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10,
- **II poziom ostrzegania** - w przypadku ryzyka wystąpienia przekroczenia lub wystąpienia przekroczenia poziomu informowania dla pyłu PM10 (ryzyko wystąpienia poziomu alarmowego);
- **III poziom ostrzegania** - w przypadku ryzyka wystąpienia przekroczenia lub wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego dla pyłu PM10,

które można scharakteryzować w poniższy sposób:

Tabela 6 Poziomy ostrzegania w ramach PDK

Poziom	Kolor oznaczenia	Rodzaj informacji	Rodzaj działań	Podmiot oznaczający odpowiednim kolorem
I poziom	Żółty	Powiadomienie o ryzyku wystąpienia przekroczenia lub wystąpieniu przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10	Informacyjne, prewencyjne	GIOŚ/RWMŚ
II poziom	Pomarańczowy	Ostrzeżenie o ryzyku wystąpienia przekroczenia lub wystąpieniu przekroczenia poziomu informowania dla pyłu PM10	Informacyjne, prewencyjne, operacyjne	GIOŚ/RWMŚ
III poziom	Czerwony	Alarm smogowy – powiadomienie o ryzyku wystąpienia przekroczenia lub wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego dla pyłu PM10	Informacyjne, prewencyjne, operacyjne, organizacyjne	GIOŚ/RWMŚ

Według Obwieszczenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r. poz. 845) poziom dopuszczalny PM10 wynosi $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, czas uśredniania wynosi 24 godziny, zaś wartość poziomu informowania wynosi $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a alarmowego - $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

W strefie aglomeracja szczecińska w analizowanym okresie począwszy od 2015 r. nie były notowane przekroczenia poziomów alarmowych, informowania oraz poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10. Jednakże z uwagi na otrzymane z RWMŚ GIOŚ w Szczecinie, powiadomienie o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu informowania określonego dla pyłu PM10, wprowadza się trzy stopniowy system ostrzegania. Jego celem jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia takich przekroczeń oraz ograniczenie skutków i czasu trwania w przypadku ich zaistnienia.

Tryb i sposób ogłaszania działań krótkoterminowych

Tryb powiadamiania o I, II i III poziomie ostrzegania i konieczności wdrożenia Planu przebiega w następujący sposób:

Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie GIOŚ (RWMŚ) – opracowuje oraz przekazuje informację na temat ryzyka wystąpienia przekroczenia lub wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego, informowania lub alarmowego określonego dla pyłu zawieszonego PM10. Informacja jest przekazywana do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz zamieszczana w formie komunikatu na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (www.powietrze.gios.gov.pl) i na podstronie Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Szczecinie.

Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego – bezpośrednio po otrzymaniu od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o ryzyku wystąpienia przekroczenia bądź o przekroczeniu poziomu dopuszczalnego, informowania lub alarmowego pyłu PM10, pozyskaną informację przekazuje do właściwych organów administracji publicznej, jednostek organizacyjnych oraz ludności, na terenie strefy.

Powiadomienie dotyczące każdego stopnia ma formę komunikatu wydawanego przez WCZK w Szczecinie po otrzymaniu informacji o ryzyku wystąpienia lub o wystąpieniu przekroczenia poziomu dopuszczalnego, informowania lub alarmowego pyłu zawieszonego PM10.

Komunikaty przekazywane są do Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Szczecinie, społeczeństwa oraz podmiotów korzystających ze środowiska.

I poziom ostrzegania

I poziom ostrzegania ogłasza się w przypadku ryzyka wystąpienia przekroczenia lub wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10.

Warunki wymagane do ogłoszenia I poziomu ostrzegania

I poziom ostrzegania ogłasza się w przypadku wystąpienia w pomiarach:

- przekroczenia poziomu dopuszczalnego wynoszącego $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dla pyłu PM10 z ostatnich 12 miesięcy (ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego);
- przekroczenia poziomu dopuszczalnego wynoszącego $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dla pyłu PM10 w danym roku kalendarzowym;
- przekroczenia 35 dni ze stężeniem powyżej dobowego poziomu dopuszczalnego ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) spośród średnich dobowych stężeń pyłu PM10 z ostatnich 12 miesięcy (ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego);
- przekroczenia liczby 35 dni ze stężeniem powyżej dobowego poziomu dopuszczalnego ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) spośród średnich stężeń dobowych pyłu PM10 w okresie od początku roku kalendarzowego do chwili weryfikacji.

II poziom ostrzegania

II poziom ostrzegania ogłaszany jest w przypadku wystąpienia ryzyka przekroczenia lub wystąpienia przekroczenia poziomu informowania dla pyłu PM10. Przekroczenie poziomu informowania stanowi kryterium pojawienia się ryzyka wystąpienia poziomu alarmowego zgodnie z definicją podaną w obwieszczeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. (Dz. U. z 2021 r., poz. 845).

Warunki wymagane do ogłoszenia II poziomu ostrzegania

II poziom ostrzegania ogłasza się w przypadku wystąpienia w pomiarach lub w prognozach jakości powietrza sytuacji:

- stężenia 24-godzinne pyłu zawieszonego PM10 powyżej wartości 100 µg/m³ (poziom informowania),
- ryzyka wystąpienia poziomu informowania stwierdzonego w oparciu o prognozy zanieczyszczeń powietrza IOŚ-PIB. GIOŚ RWMS będzie wystosowywał komunikaty również w przypadku prognozowania takiego stanu jakości powietrza.

WCZK przekazuje dla dyrektorów zakładów opieki zdrowotnej i szpitali na obszarze objętym alarmem w ramach PDK dodatkowe informacje o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych (np. wzrost dolegliwości astmatycznych lub niewydolności krążenia) z powodu wysokich stężeń pyłu PM10.

Dyrektorom placówek oświatowych i opiekuńczych, za pośrednictwem Kuratorium Oświaty, musi być przekazany komunikat zawierający informację o wskazanym ograniczeniu długotrwałego przebywania podopiecznych na otwartej przestrzeni, w celu uniknięcia narażenia na wysokie stężenia zanieczyszczeń.

Sposoby przekazywania informacji o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego substancji w powietrzu:

1. informowanie o wystąpieniu lub możliwości wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń poprzez lokalne rozgłoszenie, ogłoszenia prasowe, Internet (informacje o stężeniu z poprzedniej doby i prognozowane na dzień bieżący obok informacji meteorologicznych na portalach internetowych) lub w inny zwyczajowo przyjęty sposób podczas zapowiedzi prognoz pogody w telewizji, w radiu regionalnym;
2. poprzez Regionalny System Ostrzegania (RSO);
3. komunikaty przekazywane w sposób zwyczajowo przyjęty dla szkół, przedszkoli, szpitali, przychodni i placówek opieki społecznej;
4. wywieszanie ogłoszeń na terenie urzędów.

III poziom ostrzegania – ALARM SMOGOWY

III poziom ostrzegania ogłaszany jest w przypadku wystąpienia ryzyka przekroczenia lub wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego stężeń pyłu PM10.

W przypadku wystąpienia warunków wymaganych do ogłoszenia III poziomu ostrzegania wprowadzane są operacyjne działania krótkoterminowe.

Warunki wymagane do ogłoszenia III poziomu ostrzegania

III poziom ostrzegania ogłasza się w przypadku wystąpienia w pomiarach lub prognozach sytuacji:

- stężenia 24-godzinne pyłu zawieszonego PM10 powyżej wartości 150 µg/m³ (poziom alarmowy),
- ryzyka wystąpienia poziomu alarmowego stwierdzonego w oparciu o prognozy zanieczyszczeń powietrza IOŚ-PIB. GIOŚ/RWMS będzie wystosowywał komunikaty również w przypadku prognozowania takiego stanu jakości powietrza.

WCZK przekazuje dla dyrektorów zakładów opieki zdrowotnej i szpitali na obszarze objętych PDK dodatkowe informacje o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych (np. wzrost dolegliwości astmatycznych lub niewydolności krążenia) z powodu wysokich stężeń pyłu PM10. W ramach przygotowania do ewentualnego wprowadzenia PDK, sugeruje się, aby WCZK stworzyło szczegółową listę adresową instytucji, które należy powiadomić o III poziomie ostrzegania i wdrożeniu PDK.

Dyrektorom placówek oświatowych i opiekuńczych za pośrednictwem Kuratorium Oświaty musi być przekazany komunikat zawierający informację o wskazanym ograniczeniu długotrwałego przebywania podopiecznych na otwartej przestrzeni w celu uniknięcia narażenia na wysokie stężenia zanieczyszczeń.

Sposoby przekazywania informacji o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego substancji w powietrzu:

1. informowanie o wystąpieniu lub możliwości wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń poprzez lokalne rozgłoszenie, ogłoszenia prasowe, Internet (informacje o stężeniu z poprzedniej doby i prognozowane na dzień bieżący obok informacji meteorologicznych na portalach internetowych), lub w inny zwyczajowo przyjęty sposób podczas zapowiedzi prognoz pogody w telewizji, w radiu regionalnym,
2. poprzez Regionalny System Ostrzegania (RSO),
3. komunikaty przekazywane w sposób zwyczajowo przyjęty dla szkół, przedszkoli, szpitali, przychodni i placówek opieki społecznej,
4. wywieszanie ogłoszeń na terenie urzędów.

Sposób postępowania organów, instytucji i podmiotów korzystających ze środowiska oraz zachowania się obywateli w przypadku wystąpienia przekroczeń

Ustawa POŚ określa obowiązki i odpowiedzialność za poszczególne elementy PDK.

- Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego - odpowiada za przygotowanie i przeprowadzenie konsultacji Planu działań krótkoterminowych z prezydentami, burmistrzami, wójtami i starostami Planu działań krótkoterminowych;
- Sejmik Województwa – odpowiada za uchwalenie PDK;
- Główny Inspektor Ochrony Środowiska odpowiada za:
 - monitoring jakości powietrza zgodnie z wymogami stawianymi przez Państwowy Monitoring Środowiska,
 - powiadamianie organów o stanie jakości powietrza i wystąpieniu ryzyka lub wystąpieniu przekroczeń poziomów alarmowych, informowania oraz dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego PM10,
- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska sprawuje nadzór w zakresie terminowego uchwalania programów ochrony powietrza i PDK oraz realizacji programów ochrony powietrza i PDK przez Prezydenta Miasta i inne podmioty;
- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego odpowiada za:
 - ogłoszenie określonego poziomu alarmu;
 - niezwłocznie powiadamianie społeczeństwa i podmiotów określonych w PDK o konieczności podjęcia określonych działań wskazanych dla każdego rodzaju ogłoszonego alarmu;
 - współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej niższego szczebla;
 - nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności;
 - współpracę z podmiotami realizującymi monitoring środowiska;
 - dokumentowanie działań podejmowanych przez centrum;
 - uzupełnienie zapisów Planów Zarządzania Kryzysowego o wskazania realizacji PDK;
 - zamieszczanie powiadomień o ogłoszeniu bądź odwołaniu alarmu, jego obszarze, czasie trwania, powodach wystąpienia oraz o zaleceniach dla ludności na stronie internetowej.

Dodatkowo określa się sposób postępowania jednostek wskazanych do realizacji zapisów PDK takich jak:

- Dyrektorzy szpitali, oddziałów ratunkowych, pogotowia oraz przychodni:
 - śledzą komunikaty przekazywane przez WCZK w zakresie działań wskazanych do realizacji w ramach PDK;
 - powiadamiają personel o ogłoszeniu alarmu i sposobie postępowania w trakcie alarmu;

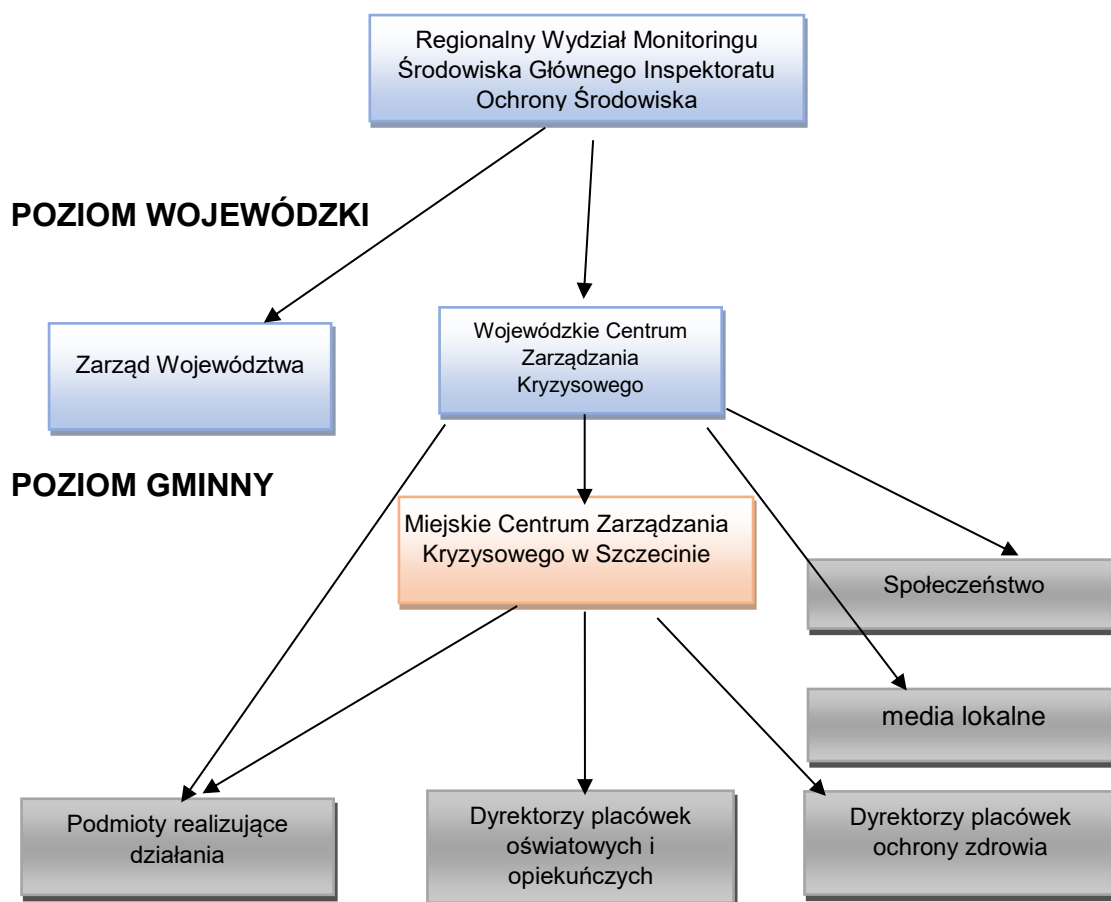
- zapewniają warunki do przyjęcia zwiększonej ilości pacjentów;
- Dyrektorzy placówek szkolno-opiekuńczych:
 - śledzą komunikaty przekazywane przez WCZK w zakresie działań wskazanych do realizacji w ramach PDK;
 - powiadamiają personel o ogłoszeniu alarmu i sposobie postępowania w trakcie alarmu;
 - wydają zalecenia dotyczące sposobu postępowania w trakcie trwania alarmu poprzez ograniczenie przebywania na otwartej przestrzeni czy ograniczenie wyjść poza obszar budynków w czasie wolnym;
- Zarządcy dróg odpowiadają za:
 - organizację zakazu wjazdu samochodów ciężarowych do centrów miast,
 - przygotowanie objazdów i znaków informacyjnych;
- Straż miejska/gminna:
 - prowadzi wzmoczone kontrole dotyczące przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych,
 - prowadzi kontrole przestrzegania zakazu spalania pozostałości roślinnych,
 - prowadzi kontrole przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej.
- Policja, straż miejska/gminna oraz inspekcja transportu drogowego prowadzi również kontrole w zakresie pojazdów opuszczających teren budowy;
- Podmioty korzystające ze środowiska wyznaczone do realizacji działań w PDK:
 - wdrażają działania krótkoterminowe ograniczające wpływ na jakość powietrza źródeł emisji niezorganizowanej,
 - śledzą komunikaty przekazywane przez WCZK dotyczące działań wskazanych do realizacji w ramach PDK.

Mieszkańcy znajdujący się na obszarach realizacji PDK i ogłoszenia alarmów powinni:

- ograniczyć przebywanie na otwartej przestrzeni lub w obszarach o znacznym zagęszczeniu źródeł spalania paliw;
- ograniczyć wietrzenie pomieszczeń w dniach występowania alarmu II i III stopnia;
- ograniczyć aktywność fizyczną na otwartej przestrzeni w dniach występowania alarmu II i III stopnia;
- ograniczyć działania mogące wpływać na zwiększenie wielkości emisji w dniach ogłoszenia alarmu II i III stopnia poprzez ograniczenie spalania węgla złej jakości w piecach i ograniczenie wykorzystania kominków;
- ograniczenie korzystania z samochodów osobowych.

Obieg informacji można schematycznie przedstawić następująco:

Tabela 7 Schemat przepływu informacji w ramach Planu działań krótkoterminowych

1.3.1. Działania krótkoterminowe ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych, docelowych, alarmowych oraz poziomu informowania

Działania krótkoterminowe zgodnie z prawem muszą być podejmowane w celu ograniczenia występowania epizodów wysokich stężeń substancji w powietrzu, a także w celu skrócenia czasu występowania wysokich stężeń substancji w powietrzu. Dodatkowo działania powinny się skupiać na ochronie zdrowia mieszkańców w szczególności osób wrażliwych, do których należą m.in. dzieci i osoby starsze.

Ze względu na charakter występowania zanieczyszczenia powietrza oraz okres występowania wysokich stężeń substancji w działaniach naprawczych skupiono się na źródłach emisji z sektora komunalno-bytowego. Nie uwzględniano źródeł punktowych, a także liniowych ze względu na mały udział tych źródeł w występowaniu epizodów wysokich stężeń substancji oraz mniejszą siłę oddziaływania działań krótkoterminowych na tego rodzaju źródła.

Tabela 8 Zestawienie działań krótkoterminowych w zakresie pyłu zawieszanego PM10 przewidzianych do realizacji w strefie aglomeracja szczecińska ³

Lp.	Działanie krótkoterminowe	Opis efektu ekologicznego	Efekt PM10
1	działania informacyjne o zagrożeniu złą jakością powietrza	Brak możliwości oszacowania efektu	-
2	wzmoczone kontrole w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach nie przeznaczonych do tego celu oraz w zakresie przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej (szczególnie w zakresie rodzaju paliwa stosowanego do ogrzewania lokali)	16 kg/20 wykonanych kontroli, których wynikiem byłoby zaprzestanie spalania odpadów w urządzeniach domowych. W czasie trwania wzmoczonych kontroli efekt ekologiczny mógłby osiągnąć wielkość 48 kg na 60 kontroli.	48 kg
3	czasowy zakaz palenia w kominkach, jeżeli nie stanowią one jedynego źródła ogrzewania mieszkań w okresie grzewczym	Zaprzestanie eksploatacji kominków prowadzi do minimalnej redukcji zanieczyszczeń. Efekt zaprzestania używania kominków dla 100 domów o średniej powierzchni ok. 120 m ² . Zapotrzebowanie na ciepło określone dla sezonu grzewczego w odniesieniu do jednego dnia zakazu.	2,13 kg
4	czasowy zakaz eksploatacji urządzeń grzewczych na paliwa stałe (węgiel, biomasa) w przypadku możliwości zastosowania alternatywnego ogrzewania	Założono że około 100 domów posiadających kotły węglowe zasilane automatycznie zrezygnuje ze spalania węgla w czasie 1 dnia alarmu.	8,1 kg
5	czasowe zawieszenie robót budowlanych, uciążliwych ze względu na jakość powietrza	W zależności od ilości prowadzonych prac budowlanych w mieście w danym okresie wielkość emisji może być różna. Efekt ekologiczny odnosi się do jednej budowy – efekt dla trzech dni.	1 kg/ar
6	nakaz zraszania pryzm materiałów sypkich w celu wyeliminowania pylenia	Brak możliwości oszacowania efektu	-
7	zakaz palenia pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi, z wyłączeniem działań i czynności związanych z gospodarką leśną	Brak możliwości oszacowania efektu	-
8	zakaz czyszczenia ulic na sucho	Przyjęto dla drogi z natężeniem ruchu 10 000 pojazdów na dobę dla jednego dnia.	1,44 kg
9	ograniczenie ruchu samochodowego poprzez korzystanie z innych form komunikacji – rekomendowane wprowadzenie bezpłatnej komunikacji publicznej w czasie trwania	Założono, że akcja informacyjna i darmowa komunikacja spowodują spadek natężenia samochodów osobowych w mieście o około 2%.	2,7 kg

³ Źródło: opracowano na podstawie „Ekspertyzy w zakresie pilotażowego opracowania i wdrażania planów działań krótkoterminowych w wybranych miejscowościach województwa małopolskiego”

	alarmu oraz rozwinięcie akcji informacyjnych i edukacyjnych, promujących systemy parkowania „parkuj i jedź”, a także promujących wspólne dojazdy do pracy (jednym samochodem) oraz korzystania z komunikacji miejskiej	Zakładając, że w samochodzie znajdowały się maksymalnie dwie osoby spowoduje to odpowiedni efekt dla trzech dni działania.	
9	upłynnienie ruchu drogowego poprzez stosowanie inteligentnych systemów zarządzania ruchem, tzw. „zielona fala”, w tym wykorzystywanie tablic informujących o objazdach	Brak możliwości oszacowania efektu	-

I poziom ostrzegania – rodzaj podejmowanych działań

W ramach I poziomu ostrzegania podejmowane są działania informacyjne, tzn. nie są podejmowane żadne działania mające na celu redukcję stężeń zanieczyszczeń. Wprowadza się środki ostrożności w celu ochrony wrażliwych grup ludności poprzez zalecenia sposobu postępowania, m.in. ograniczenie czasu przebywania na powietrzu w czasie występowania podwyższonych stężeń substancji. Środki ostrożności powinny być zachowane przez kobiety w ciąży, dzieci i osoby starsze, osoby z astmą, chorobami alergicznymi skóry oraz ze skłonnościami do infekcji górnych i dolnych dróg oddechowych.

II poziom ostrzegania – rodzaj podejmowanych działań

W ramach II poziomu ostrzegania podejmowane są działania informacyjne, prewencyjne i operacyjne.

Działania ochronne w zakresie ograniczania negatywnego wpływu wysokich stężeń na zdrowie ludności w formie zaleceń:

- ograniczenie przebywania dzieci na otwartej przestrzeni w czasie przebywania w placówce oświatowej;
- przygotowanie służb ochrony zdrowia na zwiększoną liczbę przypadków zachorowań na choroby układu oddechowego i układu krążenia.

Działania w odniesieniu do grup wrażliwych ludności:

- zalecenie unikania długotrwałego przebywania na otwartej przestrzeni w celu uniknięcia długotrwałego narażenia na podwyższone stężenia zanieczyszczeń - pozostawanie w pomieszczeniach;
- zalecenie ograniczenia wietrzenia pomieszczeń w okresie trwania alarmu;
- stosowanie się do zaleceń lekarskich i właściwe zaopatrzenie w potrzebne medykamenty.

Działania prewencyjne:

- wzmożone kontrole w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach nie przeznaczonych do tego celu oraz w zakresie przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej (szczególnie w zakresie rodzaju paliwa stosowanego do ogrzewania lokali);
- zalecenia korzystania z komunikacji miejskiej zamiast indywidualnej;
- ograniczenia palenia odpadów, pozostałości roślinnych w ogrodach i terenach zielonych, jeśli nie obowiązuje zakaz z mocy innych przepisów;
- zalecenie przemieszczania się pieszo lub rowerem na krótkich odcinkach dróg.

Ogłoszenie alarmu II stopnia nie wymaga podejmowania innych działań operacyjnych poza wymienionymi powyżej.

III poziom ostrzeżenia – ALARM SMOGOWY – rodzaj podejmowanych działań

W ramach III poziomu ostrzeżenia podejmowane są działania informacyjne, prewencyjne i operacyjne. Działania ochronne w zakresie ograniczania negatywnego wpływu wysokich stężeń na zdrowie ludności:

- zalecenie ograniczenia przebywania dzieci na otwartej przestrzeni w czasie przebywania w placówce oświatowej,
- zalecenie ograniczenia wietrzenia pomieszczeń w czasie trwania alarmu,
- przygotowanie służb ochrony zdrowia na zwiększoną liczbę przypadków zachorowań na choroby układu oddechowego i układu krążenia.

Działania w odniesieniu do grup wrażliwych ludności:

- zalecenie unikania długotrwałego przebywania na otwartej przestrzeni dla uniknięcia długotrwałego narażenia na podwyższone stężenia zanieczyszczeń - pozostawanie w pomieszczeniach,
- stosowanie się do zaleceń lekarskich i właściwe zaopatrzenie w potrzebne leki.

Działania prewencyjne:

- wzmożone kontrole w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach nie przeznaczonych do tego celu oraz w zakresie przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej (szczególnie w zakresie rodzaju paliwa stosowanego do ogrzewania lokali),
- zalecenia korzystania z komunikacji miejskiej zamiast indywidualnej,
- zalecenie przemieszczania się pieszo lub rowerem na krótkich odcinkach dróg.

Działania operacyjne podejmowane w ramach alarmu III stopnia mające na celu redukcję:

1) emisji powierzchniowej:

- czasowy zakaz palenia w kominkach, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania mieszkań w okresie grzewczym,
- czasowy zakaz eksploatacji urządzeń grzewczych na paliwa stałe (węgiel, biomasa) w przypadku możliwości zastosowania alternatywnego ogrzewania,
- czasowe zawieszenie robót budowlanych, uciążliwych ze względu na jakość powietrza,
- nakaz zraszania przyzmi materiałów sypkich w celu wyeliminowania pylenia,
- zakaz palenia pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi, z wyłączeniem działań i czynności związanych z gospodarką leśną.

2) emisji liniowej:

- zakaz czyszczenia ulic na sucho z wyłączeniem urządzeń pracujących w systemie próżniowym, m.in. redukujących zanieczyszczenia pyłowe.
- ograniczenie ruchu samochodowego poprzez korzystanie z innych form komunikacji – rekomendowane wprowadzenie bezpłatnej komunikacji publicznej na terenie strefy aglomeracja szczecińska w czasie trwania alarmu oraz rozwinięcie akcji informacyjnych i edukacyjnych, promujących systemy parkowania „parkuj i jedź”, a także promujących wspólne dojazdy do pracy (jednym samochodem) oraz korzystania z komunikacji miejskiej,
- upłynnienie ruchu drogowego poprzez stosowanie inteligentnych systemów zarządzania ruchem, tzw. „zielona fala”, w tym wykorzystywanie tablic informujących o objazdach.

Do alarmu II i III stopnia określone środki zaradcze muszą zastosować instytucje takie jak:

- szkoły,
- przedszkola,
- żłobki i domy opieki dla dzieci oraz inne ośrodki edukacyjne,
- obiekty służby zdrowia i opieki zdrowotnej – przygotowanie się do podjęcia zwiększonej liczby pacjentów.

1.3.2. Lista podmiotów korzystających ze środowiska zobowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania gazów i pyłów do powietrza

W obecnym stanie prawnym nie ma możliwości nakazania podmiotom korzystającym ze środowiska czasowego ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza w przypadku ogłoszenia alertu w ramach planu działań krótkoterminowych. Ponadto prowadzone analizy udziału poszczególnych grup źródeł w wielkości stężeń wskazują na znikomy udział emisji punktowej na wielkość stężeń PM10 na terenie strefy aglomeracja szczecińska. Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, odstąpiono od wskazywania listy podmiotów korzystających ze środowiska zobowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania gazów i pyłów do powietrza w przypadku ogłoszenia I, II i III poziomu ostrzegania.

1.3.3. Sposób organizacji i ograniczenia ruchu pojazdów napędzanych silnikami spalinowymi

W ramach Planu działań krótkoterminowych nie wprowadza się ograniczeń ruchu pojazdów napędzanych silnikami spalinowymi do realizacji na terenie strefy aglomeracja szczecińska, ze względu na niewielki wpływ emisji pochodzącej z transportu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężeń PM10.

1.3.4. Skutki realizacji planu działań krótkoterminowych, zagrożenia i bariery w realizacji

Przyczyną występowania przekroczeń dla pyłu zawieszonego PM10 jest działalność źródeł powierzchniowych związanych z sektorem komunalno-bytowym. Realizacja działań krótkoterminowych zaproponowanych w PDK, z uwagi na specyfikę możliwości realizacji działań, może przynosić skutki zmian organizacyjnych jak i skutki finansowe.

W odniesieniu do ludności na obszarze strefy zastosowanie się do działań wskazanych w PDK może przynieść pozytywne skutki w postaci ograniczenia negatywnego wpływu wysokich stężeń substancji na zdrowie i życie ludności. Wymaga to jednak zastosowania zmian w zakresie:

- zwiększenia zakresu systemu informowania o jakości powietrza;
- zwiększenia świadomości ekologicznej ludności;
- organizacji systemu kontroli realizacji działań krótkoterminowych;
- sposobu korzystania ze środków komunikacji;
- procesów produkcyjnych zakładów w celu ograniczenia emisji niezorganizowanej w trakcie ogłoszonych alarmów.

Efektywne realizowanie PDK wiąże się również z niwelowaniem barier, które nie pozwalają na realizację wszystkich działań w pełnym zakresie. Do barier tych należą:

- ograniczone możliwości wpływania na indywidualne systemy grzewcze i ich funkcjonowanie;
- brak możliwości kontroli ograniczenia wykorzystania kominków bądź źródeł na paliwo stałe w ramach indywidualnych systemów grzewczych;
- ograniczenie finansowe do stosowania paliw stałych o lepszych parametrach spalania i zawartości popiołu;

- ograniczenie swobód obywatelskich poprzez działania ingerujące w sposób wykorzystania transportu, czy też wykorzystanie paliw;
- brak jednoznacznych podstaw prawnych do kontroli realizacji wdrażanych działań krótkoterminowych, np. czasowe zawieszenie robót budowlanych czy nakaz zraszania przyzmi materiałów pyłących.

Każdorazowe wdrożenie działań krótkoterminowych niesie za sobą konsekwencje finansowe, prawne i społeczne. Im większy obszar obejmują działania i im dłużej one trwają, tym koszty są wyższe. Z tego względu działania operacyjne powinny być ogłaszane tylko i wyłącznie w sytuacji występowania III poziomu ostrzegania.

2. Obowiązki i ograniczenia związane z realizacją planu

2.1. Przekazywanie zarządowi województwa przez organy administracji informacji o wydawanych decyzjach oraz aktach prawa miejscowego

Realizacja Planu działań krótkoterminowych wymaga współpracy wielu stron oraz bieżącej oceny postępów prac. Z uwagi na duży podział kompetencji pomiędzy różnymi jednostkami organizacyjnymi, sugeruje się opracowanie przez WCZK dedykowanej procedury informowania społeczeństwa o prognozowaniu lub o ryzyku wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych, informowania oraz alarmowych określonych dla pyłu zawieszono PM10 wraz ze wskazaniem sytuacji, w których należy wprowadzić określone w PDK rozwiązania.

Obowiązki i ograniczenia wynikające z planu działań krótkoterminowych dla organów administracji szczegółowo przedstawiono w rozdziale 1.3.

Ponadto właściwe organy administracji powinny przekazywać Zarządowi Województwa Zachodniopomorskiego:

- informacje o wydawanych decyzjach, których ustalenia przyczyniają się do poprawy stanu jakości powietrza,
- informacje o wydawanych aktach prawa miejscowego (np. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego), których zapisy mają bezpośredni lub pośredni wpływ na jakość powietrza.

2.2. Monitorowanie realizacji PDK

Zgodnie z zapisami art. 91 ust. 9f ustawy POŚ, zarząd województwa monitoruje realizację przez podmioty i organy wskazane w programie ochrony powietrza oraz w planie działań krótkoterminowych działań naprawczych realizowanych na szczeblu gminnym i powiatowym.

Mając na uwadze zapisy art. 94 ust. 2a ustawy POŚ, zarząd województwa zobligowany został do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw klimatu oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska:

- 1) co roku, w terminie do dnia 31 marca, za poprzedni rok kalendarzowy, sprawozdania okresowego z realizacji planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92;
- 2) w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92, sprawozdania końcowego z realizacji tego planu, obejmującego cały okres jego realizacji.

Istotą monitorowania realizacji PDK jest konieczność przekazywania informacji do Unii Europejskiej na temat działań podjętych w celu zapobiegania nadmiernym zanieczyszczeniom i osiągnięcia poziomów dopuszczalnych, informowania oraz alarmowych pyłu zawieszono PM10 w powietrzu.

2.3. Obowiązki i ograniczenia podmiotów korzystających ze środowiska oraz osób fizycznych

Podmioty korzystające ze środowiska zaliczane są do emisji punktowej. Z uwagi na niewielki wpływ tego rodzaju źródeł na wysokość stężeń analizowanych zanieczyszczeń w powietrzu, nie wskazano w przedmiotowym PDK dedykowanych tym podmiotom zadań.

Obowiązkiem podmiotów korzystających ze środowiska jest realizacja obowiązków wynikających z przepisów prawa, w szczególności:

- dotrzymanie standardów emisyjnych;
- wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza zgodnie z warunkami określonymi w pozwoleniach;
- stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT).

Ponadto podmioty korzystające ze środowiska powinny stosować się do zapisów uchwały antysmogowej, w tym w szczególności do zapisów dotyczących wymiany niskosprawnych źródeł spalania o małej mocy do 1 MW oraz paliw stałych dopuszczonych do stosowania na terenie województwa zachodniopomorskiego.

W PDK ograniczenia dla osób fizycznych koncentrować się mogą na apelach skierowanych do społeczeństwa, aby w miarę możliwości, w czasie występowania wysokich stężeń zanieczyszczeń (w trakcie obowiązywania alarmu III stopnia określonego w PDK), nie używać urządzeń grzewczych na paliwa stałe (węgiel, biomasa) oraz kominków.

3. Uzasadnienie zakresu określonych i ocenionych zagadnień planu

Zakres określonych i ocenionych w Planie działań krótkoterminowych zagadnień wynika z zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska oraz rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych.

Podstawą prawną Planu działań krótkoterminowych skierowanych na redukcję nadmiernej emisji pyłu zawieszonego PM10 do powietrza jest art. 92 ww. ustawy POŚ.

Zgodnie z zapisami ustawowymi Plan działań krótkoterminowych w szczególności zawiera:

1. listę podmiotów korzystających ze środowiska, obowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania z instalacji gazów lub pyłów do powietrza;
2. sposób organizacji i ograniczeń lub zakazu ruchu pojazdów i innych urządzeń napędzanych silnikami spalinowymi;
3. sposób postępowania organów, instytucji i podmiotów korzystających ze środowiska oraz zachowania się obywateli w przypadku wystąpienia przekroczeń;
4. określenie trybu i sposobu ogłaszania o zaistnieniu przekroczeń.

Ustawa POŚ określa obowiązki i odpowiedzialności za poszczególne elementy Planów działań krótkoterminowych:

1. W przypadku ryzyka wystąpienia w strefie przekroczenia poziomu dopuszczalnego, informowania lub poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu, Zarząd Województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania Prezydentowi Miasta Szczecin projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych dla strefy aglomeracja szczecińska.

2. Sejmik Województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o ryzyku, wystąpienia w strefie przekroczenia poziomu dopuszczalnego, informowania lub poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu, od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, określa, w drodze uchwały, plan działań krótkoterminowych.

3. W przypadku ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego, informowania lub alarmowego pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu Główny Inspektor Ochrony Środowiska powiadamia o tym właściwy zarząd województwa.

4. Główny Inspektor Ochrony Środowiska powiadamia Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego o ryzyku przekroczenia lub przekroczeniu poziomu dopuszczalnego, informowania lub alarmowego pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu, zobowiązującego do podjęcia działań określonych w planach działań krótkoterminowych.

5. W przypadku ryzyka przekroczenia lub przekroczeniu poziomu dopuszczalnego, informowania lub alarmowego pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu, Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego informuje właściwe organy o konieczności podjęcia działań określonych planem działań krótkoterminowych.

6. Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego niezwłocznie powiadamia społeczeństwo oraz podmioty, w sposób zwyczajowo przyjęty, o ryzyku wystąpienia przekroczenia lub przekroczeniu poziomu dopuszczalnego, informowania lub alarmowego pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu.

W ramach PDK określono 3-stopniowy system ostrzegania. Dla każdego stopnia wskazano działania mające na celu ograniczenie występowania epizodów wysokich stężeń substancji w powietrzu, a także skrócenia czasu występowania wysokich stężeń substancji w powietrzu. Niniejsze działania skupiają się na ochronie zdrowia mieszkańców (w szczególności osób wrażliwych, do których należą m.in. dzieci i osoby starsze). Wśród działań należy wymienić działania informacyjne, prewencyjne i operacyjne. Należy podkreślić, iż każdorazowe wdrożenie działań krótkoterminowych niesie za sobą konsekwencje finansowe, prawne i społeczne. Im większy obszar obejmują działania i im dłużej one trwają, tym koszty są wyższe. Z tego względu działania operacyjne zostały przypisane tylko i wyłącznie dla sytuacji występowania III poziomu ostrzegania.

Z uwagi na fakt, iż przyczyną występowania przekroczeń dla pyłu zawieszonego PM10 jest działalność źródeł powierzchniowych związanych z sektorem komunalno-bytowym, wskazane w PDK działania skupiają się głównie na obniżeniu niskiej emisji. Z uwagi na niewielki wpływ źródeł punktowych na wysokość stężeń analizowanych zanieczyszczeń w powietrzu, w przedmiotowym PDK nie wskazano dedykowanych tym podmiotom zadań.

Za monitorowanie realizacji PDK zgodnie z art. 91 ust. 9f ustawy POŚ odpowiada Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, który każdego roku do dnia 31 marca, przedkłada Ministrowi Klimatu i Środowiska oraz Zachodniopomorskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, sprawozdanie okresowe z realizacji PDK, a także w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji PDK sprawozdanie końcowe z realizacji tego planu, obejmujące cały okres jego realizacji.

Spis Tabel

Tabela 1. Zakres kompetencji poszczególnych organów w ramach PDK.....	4
Tabela 2 Wartości poziomów dopuszczalnych, informowania i alarmowych dla pyłu zawieszonego PM10	5
Tabela 3. Występowanie ryzyka przekroczenia poziomu informowania pyłu zawieszonego PM10 w latach 2020-2021 w strefie aglomeracja szczecińska	7
Tabela 4. Wyniki pomiarów stężeń pyłu zawieszonego PM10 w 2020 roku ze stacji monitoringu zlokalizowanych w strefie aglomeracja szczecińska	8
Tabela 5. Wyniki pomiarów stężeń pyłu zawieszonego PM10 w latach 2015-2019 ze stacji monitoringu zlokalizowanych w strefie aglomeracja szczecińska	8
Tabela 6 Poziomy ostrzegania w ramach PDK	11
Tabela 7 Schemat przepływu informacji w ramach Planu działań krótkoterminowych	16
Tabela 8 Zestawienie działań krótkoterminowych w zakresie pyłu zawieszonego PM10 przewidzianych do realizacji w strefie aglomeracja szczecińska	17

Uzasadnienie

Podstawą do opracowania Planu Działań Krótkoterminowych (PDK) w zakresie pyłu zawieszonego PM10 dla strefy aglomeracja szczecińska jest art. 92 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.), który nakłada na Zarząd Województwa obowiązek jego przygotowania i przyjęcia przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o ryzyku wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego niektórych substancji w powietrzu.

W dniu 02 października 2020 roku Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego po raz pierwszy otrzymał z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska - Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Szczecinie, powiadomienie o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu informowania ($100 \mu\text{g}/\text{m}^3$) dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na obszarze całego województwa, w tym na obszarze strefy aglomeracja szczecińska. Kolejne powiadomienia o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu informowania ($100 \mu\text{g}/\text{m}^3$) dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na obszarze strefy - aglomeracja szczecińska, otrzymano w dniach 10 lutego 2021 r. oraz 10 marca 2021 r.

Należy podkreślić, iż obowiązujący dla strefy aglomeracja szczecińska plan działań krótkoterminowych stanowiący integralną część programu ochrony powietrza przyjętego przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 4 czerwca 2020 r. uchwałą Nr XVI/204/20, odnosi się jedynie do ryzyka przekraczania poziomu docelowego określonego dla benzo(a)pirenu. Tym samym zachodzi konieczność opracowania i uchwalenia nowego planu działań krótkoterminowych w zakresie pyłu zawieszonego PM10.

Opracowany projekt Planu Działań Krótkoterminowych dla strefy aglomeracja szczecińska w zakresie pyłu zawieszonego PM10 jest spójny z zapisami obowiązującego Planu działań krótkoterminowych w zakresie benzo(a)pirenu. Został on opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych.

W PDK ustala się działania mające na celu:

- zmniejszenie ryzyka wystąpienia takich przekroczeń,
- ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

W postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie planów działań krótkoterminowych, zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.), koniecznym jest zapewnienie udziału społeczeństwa. Zestawienie wniesionych uwag oraz informacja o sposobie ich wykorzystania, zgodnie z art. 42 ust. 2 powyższej ustawy, stanowić będzie integralną część uzasadnienia do uchwały.

Ponadto projekt uchwały Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie określenia planu działań krótkoterminowych w zakresie pyłu zawieszonego PM10 dla strefy aglomeracja szczecińska zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska przekazany został do zaopiniowania Prezydentowi Miasta Szczecin. Zestawienie uwag i wniosków wniesionych przez Prezydenta Miasta Szczecin wraz z informacją o sposobie ich wykorzystania stanowić będzie odrębny dokument.

Równocześnie na podstawie § 2 ust.1 i § 4 ust. 1 załącznika do uchwały nr XLV/532/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010 r. w sprawie przyjęcia szczegółowego sposobu konsultowania z Wojewódzką Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (zmienionej uchwałą nr XXVIII/433/17), przygotowany projekt podlegał konsultacjom z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ogłoszenie o konsultacjach zamieszczono w zakładce tematycznej „Konsultacje” w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.wzp.pl, jak i na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego www.wzp.pl w zakładce Aktualności Wydziału Ochrony Środowiska.

Zgodnie ze stanowiskiem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie dla niniejszego dokumentu nie wymaga się przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Podjęcie przedmiotowej uchwały przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego, po zakończeniu procesu konsultacji i opiniowania, stanowić będzie wypełnienie delegacji ustawowej, określonej w art. 92 ust 1 c ustawy Prawo ochrony środowiska.